

Uniwersytet
ŁÓDZKI

Prof. dr hab. Maria Dudzikowa

Maria Dudzikowa (ur. 23.04.1938, Ożenin), polonistka, pedagog, emerytowana prof. zw. Wydziału Studiów Edukacyjnych Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Przez 20 lat kierowała Zakładem Pedagogiki Szkolnej, a od 21 lat prowadzi letni uniwersytet dla młodych naukowców pod patronatem Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN – tygodniową LETNIĄ SZKOŁĘ MŁODYCH PEDAGOGÓW. Członek Komitetu Nauk Pedagogicznych PAN, w latach 1993-2015 wiceprzewodnicząca Komitetu. Kierownik Zespołu Samokształceniowego i Samopomocy Koleżeńskiej Doktorów przy KNP PAN. Jest redaktorem naczelnym "Rocznika Pedagogicznego" KNP PAN.

Powszechnie znana i bardzo ceniona w kraju animatorka ruchu rozwoju naukowego młodych pracowników akademickich, opublikowała ponad 200 prac w tym tak znakomite rozprawy, jak: *O trudnej sztuce tworzenia samego siebie (1985)* *Wychowanie przez aktywne uczestnictwo (1987)*, *Praca młodzieży nad sobą (1993)*, *Mit o szkole jako miejscu wszechstronnego rozwoju ucznia. Eseje etnopedagogiczne (2001, 2004)*; *Pomyśl sobie ... Minieseje dla wychowawcy klasy (2007)*; współredaktorka (współ z M. Czerepaniak-Walczak) pięciotomowej serii: *Wychowanie. Pojęcia - Procesy - Konteksty (2007-2010*, wyróżnionej "Nagrodą Edukacji XXI wieku" w kategorii "podręcznik akademicki" na 23 Targach Książki Edukacyjnej); współredaktorka (z H. Kwiatkowską) wielotomowej serii: *Pałace problemy edukacji i pedagogiki (2013 - 2015)*, w tym tomu pt. *Sprawcy i/lub ofiary działań pozornych w edukacji szkolnej* (red. z K. Knasiecką-Falbierską, 2013) z jej tekstem: *Użyteczność pojęcia działań pozornych jako kategorii analitycznej. Egzemplifikacje z obszaru edukacji (i nie tylko)*; współredaktorka zbioru *Interdyscyplinarnie o interdyscyplinarności. Między ideą a praktyką* (z A. Chmielewskim i A. Groblerem, 2012), z jej tekstem: *Sytuacja problematyczna interdyscyplinarności w naukach społecznych i humanistycznych*

Uniwersytet
ŁÓDZKI

(z kryzysem w tle). Praca powstała w ramach grantu Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Kierowała międzyuniwersyteckim zespołem badawczym (grantu MNiSW) pod nazwą: *Studenci I roku UAM 2005/06 - 2009/10. Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji a zmiany zasobów jego kapitału społecznego w warunkach szkoły wyższej. Badania panelowe* i redaktorka naukowa serii wydawniczej: *Maturzyści 2005' - Studenci UAM w Poznaniu*. Tom I: *Doświadczenia szkolne pierwszego rocznika reformy edukacji. Studium teoretyczno-empiryczne* (red. z R. Wawrzyniak-Beszterdą, 2010); tom II: *Kapitał szkolny w szkołach różnego szczebla kształcenia. Diagnoza i uwarunkowania* (praca zespołowa 2011); tom IV: *Oblicza kapitału społecznego uniwersytetu: Diagnoza - interpretacje - konteksty* (praca zespołowa 2013). O wartości tych badań i sukcesach pracy zespołowej świadczy przyznana jej zespołowi przez Wydział I Nauk Humanistycznych i Społecznych PAN w 2015 r. nagroda Władysława Spasowskiego. Nagrodzone przez PAN tomy są raportem z badań longitudinalnych, które zawierają studium teoretyczne, metodologiczne i interpretatywną wyników badań uzyskanych na wszystkich etapach rekonstruowania szkolnych doświadczeń tej samej populacji respondentów. Poznańsko-zielonogórcy naukowcy dociekali tego, w jakim stopniu uczęszczanie przez młodzież do reformowanej szkoły średniej sprzyjało rozwojowi kapitału społecznego uczących się. Po raz pierwszy od wielu lat przeprowadzono w naszym kraju badania wzdluzne monitorując na bieżąco, w jakim stopniu szkoła jest środowiskiem, w którym i poprzez które tworzony jest kapitał społeczny oraz jakie można stawiać prognozy pod tym względem.

Pani Profesor Maria Dudzikowa jest mistrzynią eseistyki pedagogicznej wydając w ostatnim roku dwa znakomite eseje: *Oznaki dehumanizacji szkoły w perspektywie metaforyki odzwierzęcej* (w: *Uczłowieczyć komunikację. Nauczyciel wobec ucznia w przestrzeni szkolnej*, red. Henryka Kwiatkowska, Kraków 2015) oraz *O mojej miłości do książek. Esej osobisty* (w: *O pasjach cudzych i własnych - profesorowie*, red. Maria Dudzikowa, ks. Marian Nowak, Lublin 2015). Swoją twórczością naukową zapoczątkowała w naukach o wychowaniu nową erę holistycznych, empiryczno-interpretatywnych badań pedagogicznych. Jej zainteresowania poznawcze koncentrują się na problemach interdyscyplinarności w nauce; związku nauki z praktyką; szkole jako podmiotu zmian oraz środowiska rozwoju osobowego uczniów i nauczycieli; życiu codziennym i kulturze szkoły; procesach enkulturacji, wychowania i autokreacji.